

Μάθημα: Διαφθορά-Όψεις και Εκδηλώσεις στην Ελληνική Κοινωνία και Οικονομία

Εξάμηνο: ΣΤ

Χαρ.: Υπ./Ε.

Κωδ.: 300191

Διδάσκων: Πρόντζας Δημήτριος

Περιγραφή

Στόχος του μαθήματος αποτελεί η εισαγωγή των φοιτητών στην εξειδίκευση για την περίπτωση της Ελλάδας, του επιστημονικού αντικειμένου της διαφθοράς. Στο πλαίσιο αυτό, οι φοιτητές καλούνται να διαχειρισθούν αφετηριακά ζητήματα και ερωτήματα όπως: τι σημαίνει διαφθορά στην Ελλάδα; Πώς ηχεί το άκουσμά της στο ελληνικό πολιτισμικό παράδειγμα; Τι ερμηνεύει, διαχειρίζεται και επιδιώκει στον χώρο και στον χρόνο, ο έλληνας *homo corruptus*; Πώς διαμορφώνεται ο *ιδεότυπος της διαφθοράς* στην ελληνική κοινωνία;

Άξονες Διδασκαλίας

- ❖ 1^{ος} άξονας: Οι φοιτητές εισάγονται στο πεδίο του στοχασμού και προβληματισμού της πολυπλοκότητας του συνόλου των ανθρωπίνων ενεργειών στην ελληνική κοινωνία, για τις οποίες αναζητείται η σχέση τους με τον *όρο διαφθορά*.
- ❖ 2^{ος} άξονας: Οι φοιτητές εισέρχονται στο πεδίο εφαρμογής της *θεωρίας περί διαφθοράς* για την περίπτωση της Ελλάδος.
- ❖ 3^{ος} άξονας: Οι φοιτητές καλούνται να προσεγγίσουν, να κατανοήσουν και να υπερβούν το σύνολο των *παγιδεύσεων-εγκλωβισμών* των διαφόρων μελετών του φαινομένου της διαφθοράς για την ελληνική περίπτωση. Παγιδεύσεις και εγκλωβισμοί που ενδεικτικά αφορούν σε:
 - Επιστημονικά ατοπήματα προσεγγίσεων του φαινομένου της διαφθοράς στην Ελλάδα ως «παραβατικού ή/και εγκληματικού» φαινομένου.
 - Εσφαλμένη χρήση όρων όπως «έγκλημα-εγκληματικό» για την εννοιολογική προσέγγιση του φαινομένου και όχι συγκεκριμένων όψεων της πραγματολογικής του διάστασης, ειδικώς για την ελληνική περίπτωση.
 - Ο εγκλωβισμός μελέτης του ελληνικού δημοσίου τομέα, ως κυρίαρχο πεδίο κατανόησης όψεων και αποτελεσμάτων του φαινομένου της διαφθοράς στη χώρα, διαμέσου της λανθασμένης επιστημονικά χρήσης εννοιών όπως «βασικά εγκλήματα» ή «παραβατικές συμπεριφορές».
- ❖ 4^{ος} άξονας: από την υπέρβαση των παγιδεύσεων περί προσεγγίσεως του φαινομένου για το ελληνικό παράδειγμα, οι φοιτητές εισέρχονται στην κατανόηση και διαχείριση εννοιών όπως:
 - ο *ιδεότυπος της διαφθοράς* στην Ελλάδα.
 - ο έλληνας *homo corruptus*.
- ❖ 5^{ος} άξονας: Οι φοιτητές καλούνται να εφαρμόσουν τα επιστημονικά εργαλεία των *αξόνων/πεδίων* στα οποία διαρθρώνεται το φαινόμενο της διαφθοράς, (ήτοι το εννοιολογικό, το πραγματολογικό και το

υπολογιστικό) στην ελληνική περίπτωση. Κεντρικό στόχος αποτελεί η απόδοση των εννοιολογικών, πραγματολογικών και υπολογιστικών όψεων και αποτελεσμάτων του φαινομένου της διαφθοράς για την Ελλάδα, καθώς επίσης και η ανάδειξη της κρίσιμης συμβολής των σύγχρονων νέων κοινωνιολόγων στην διαχείριση του φαινομένου της διαφθοράς στην Ελλάδα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία για τους φοιτητές:

- ΑΣΔΡΑΧΑΣ, Σ. και άλλοι (2003), *Ελληνική Οικονομική Ιστορία*, Τ. Α, Αθήνα, ΠΙΟΠ.
- ΔΕΡΤΙΛΗΣ, Γ. Β. (2005), *Ιστορία του Ελληνικού Κράτους (1830-1920)*, Τ. Α-Β., Αθήνα, Εστία.
- HERING, G. (2004), *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936*, Αθήνα, Μ.Ι.Ε.Τ., Τ. Α΄.
- ΚΑΙΑΦΑ-ΓΚΙΜΠΑΝΤΙ, Μ. (2010), «Ποινική καταστολή της διαφθοράς στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα: το νομοθετικό πλαίσιο της Ε. Ε. στην ευρύτερη διεθνή σκηνή και στο εθνικό μας δίκαιο», *Ποινικά Χρονικά*, Αθήνα, Σάκκουλας.
- ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ, Π., ΣΚΛΙΑΣ ΚΛ., (επιμ.)(2005) *Διαφθορά και Σκάνδαλα στη δημόσια διοίκηση και την πολιτική*, Αθήνα, Σιδέρη.
- ΠΡΟΝΤΖΑΣ, Δ. (2018), «Κατανοώντας τη Διαφθορά», στο *Τιμητικός Τόμος για τον καθηγητή Αντώνη Μαγγανά*.
- ΠΡΟΝΤΖΑΣ, Δ. (2017), *Η διαφθορά. Από τη θεωρία στη Γεωγραφία. Ο Homo Corruptus στον Παγκόσμιο Χάρτη Διαφθοράς*, Αθήνα, Παπαζήσης.
- ΠΡΟΝΤΖΑΣ, Δ. (2016), «Ο περί δικαίου διαφθοράς λόγος στην Ελλάδα», στο Δ. ΖΙΟΥΒΑΣ (επιμ.), *Δίκαιο και Πολιτική κατά της Διαφθοράς*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη.
- ΠΡΟΝΤΖΑΣ, Δ. (2015), «The Corruption Footprint Index (CFI), A new Index about measuring corruption», *International Journal of Humanities and Social Sciences*, V.5, N.12, December.
- ΠΡΟΝΤΖΑΣ, Δ.(2014), *Λόγος και Πρακτικές Αντι-διαφθοράς, Κείμενα και Ποσοτικές Αναλύσεις στις Ευρωπαϊκές Κοινωνίες*, Αθήνα, Παπαζήσης.
- ΠΡΟΝΤΖΑΣ, Δ.(2013), *Διαφθορά και Κοινωνία*, Αθήνα, Παπαζήσης.